

Pacte per Barcelona

Un nou impuls per la ciutat

Tercera sessió de la Taula Sectorial de Model Urbà Síntesi de les propostes prioritàries d'acció

22 de Juny 2020

L'objectiu de la Taula de Model Urbà és la formulació de propostes i actuacions en aquest àmbit a desenvolupar amb una visió de 18 mesos. En aquest document es presenta una síntesi de les principals propostes que s'han formulat en les sessions de la Taula de Model Urbà, així com les reflexions i propostes relacionades amb aquest àmbit que han fet arribar per escrit les entitats participants.

En la primera sessió la quarantena de participants van aportar reflexions sobre la necessitat de **repensar el model urbà** de la ciutat per fer front als **reptes globals** i de promoure un **urbanisme resilient**, prioritzant la **qualitat de vida de les persones**. A partir de les aportacions realitzades, a la segona sessió es van consensuar eixos i aportar actuacions per tal de construir en la tercera sessió una proposta de síntesi.

En la segona sessió les persones assistents van mostrar el seu **acord** en que davant la nova situació que ha d'afrontar la ciutat, cal treballar en **tres grans Eixos Prioritaris d'actuació**:

- Emergència climàtica
- Transformació urbana basada en el dret a la ciutat i la salut
- Mobilitat eficient i sostenible

Així mateix, es va corroborar la necessitat d'adoptar dos **Eixos Transversals**:

- Adoptar una **visió metropolitana** en el disseny de les polítiques urbanes per donar resposta a la ciutat real. Impulsar el Pla Director Urbanístic metropolitana com a instrument de governança metropolitana.
- Establir **sinèrgies i mecanismes de col·laboració entre els sectors públic-privat-comunitari-recerca** per dur a terme les actuacions. Potenciar els processos de participació ciutadana.

Alhora, les persones participants han expressat la necessitat de concretar propostes per tal de poder fer efectiu el Pacte. Així mateix, si bé hi ha hagut un ampli consens en les grans línies d'acció també s'han expressat algunes divergències en alguns temes.

En l'Eix Emergència climàtica s'ha posat de manifest la necessitat d'incorporar la innovació i posar més èmfasi en l'activitat econòmica. Alhora, s'ha subratllat la necessitat de ressaltar la transició energètica que ha d'emprendre la ciutat incrementant la producció d'energies renovables. Tanmateix, s'ha posat sobre la taula per part d'alguns representants la necessitat d'implantar una taxa de toxicitat o de treballar per la sobirania alimentària i l'agricultura periurbana. Per contra, la qüestió del decreixement turístic ha generat desavinences entre les persones participants.

En l'Eix de Transformació urbana s'ha fet referència a l'urbanisme de qualitat, dissenyant una ciutat per a totes les persones i amb equitat entre els barris. També s'ha posat de relleu la necessitat de reforçar l'accessibilitat a l'habitatge no només des d'un punt de vista físic sinó també de dret a l'habitatge, fent-lo assequible. En les noves circumstàncies que haurà d'afrontar la ciutat s'ha evidenciat que caldrà crear espais de treball compartit per poder realitzar teletreball.

En l'Eix Mobilitat eficient i sostenible les persones participants han mostrat el seu acord en potenciar la mobilitat en transport públic, a peu i en bicicleta, de la mateixa forma que molts i moltes participants han apostat per la connexió dels tramvies. Tanmateix, s'han expressat algunes discrepàncies entorn la necessitat o no de reduir la mobilitat en vehicle privat .

Seguidament es presenta la proposta de síntesi d'eixos prioritaris i mesures de la Taula de Model Urbà.

EIXOS PRIORITARIS I MESURES DE LA TAULA DE MODEL URBÀ

1/ Emergència climàtica.

Treballar per una ciutat que no torni als nivells de contaminació previs a la crisi, que potencii la infraestructura verda com a garantia davant de noves crisis sanitàries. Fent un ús responsable dels recursos necessaris i fomentant models econòmics basats en l'economia circular i de proximitat.

- Increment i millora del verd a la ciutat. Enfortir la connectivitat ecològica entre les zones verdes i fins als grans parcs i espais naturals millorant la biodiversitat, unint els barris i fent accessible la infraestructura verda a tota la ciutadania.
- Estudiar la implantació de mesures complementàries per reduir l'impacte ambiental del transport privat motoritzat com la taxa de toxicitat.
- Prioritzar l'estratègia per a la transició energètica. Promoure la producció d'energies renovables en els espais públics i privats i la reducció de les emissions.
- Foment de la ciutat productiva, desplegant polítiques d'atracció i localització d'activitat econòmica, potenciant l'economia social i solidària i la transformació de la indústria de la ciutat i metropolitana en indústria verda.
- Canviar el model de residus fomentant el residu zero i la reutilització. Fer dels residus els nous recursos mitjançant la promoció del l'economia circular.
- Realitzar un seguiment i monitorització de l'impacte de les intervencions sobre el medi ambient i el clima.

2/ Transformació urbana. Dret a la ciutat i salut.

Construir una ciutat que posi al centre de tot un espai públic orientat a les persones, les cures i generador de xarxa comunitària. Fomentant la mixtura d'usos i la proximitat en un model de ciutat policèntric amb urbanisme de qualitat. Que doni resposta i garanteixi l'habitatge de qualitat. Fomentar un model de ciutat més equitatiu que doni resposta a les desigualtats entre barris.

- Disseny de l'espai públic centrat en el vianant, potenciant els desplaçaments a peu i posant la vida quotidiana al centre, considerant l'autonomia personal en les diferents etapes de la vida. Fer una ciutat més accessible i inclusiva, aportant seguretat, espais d'estada, relació i gaudi i atenent a les diverses realitats dels barris.

- Ampliar els espais dedicats al vianant i ciclistes i millorar-ne el disseny per incrementar-ne la seva protecció. Mantenir les actuacions d'ampliació de voreres realitzades.
- Continuar fent accions d'ampliacions de voreres en diversos carrers de la ciutat que permetin un major ús de l'espai públic per part del vianant.
- Eliminar aquells elements de mobiliari urbà verticals que estiguin sobre vorera en part dels carrers de la ciutat.

- Ampliar més la ciutat 30 i els mecanismes que garanteixin el seu compliment. Ampliació de les zones 30 a l'entorn de totes les escoles de la ciutat.

- Foment de la ciutat dels 15 minuts reforçant l'escala de barri. Atendre les necessitats bàsiques en l'entorn més pròxim per evitar desplaçaments i reduir la contaminació. Afavorir a la mixtura d'usos recolzant el comerç.

- Augmentar l'oferta d'habitatge assequible, de lloguer i dotacional per a donar resposta a tots els col·lectius, adequant-lo als nous tipus de llars (població sola i envellida) i fent-lo accessible per a tothom. Potenciar fórmules innovadores que facilitin l'accés com l'habitatge cooperatiu.

- Rehabilitació del parc d'habitatge existent, garantint el confort de les persones, i millorant l'eficiència energètica per fer front a l'emergència climàtica. Portar a terme aquestes rehabilitacions amb materials sostenibles. Promoure l'equilibri territorial prioritzant els barris més vulnerables, determinant aquells amb major nombre d'habitatges i edificis amb pitjors condicions promovent-hi una intervenció més intensiva. Accelerar el procés innovant en la gestió administrativa i agilitzant el tràmit de llicències.

- Replantejar els espais comuns dels edificis residencials o les plantes baixes dotant-los d'espais per a les cures, el teletreball i que fomentin la vida comunitària. Donar un ús verd i promoure la instal·lació de sistemes de captació d'energies renovables a les cobertes i altres espais disponibles per incrementar la sobirania energètica i l'autoconsum.

3/ Mobilitat eficient i sostenible.

La mobilitat després de la pandèmia ha d'incorporar 3 eixos de treball que afavoreixin el desenvolupament saludable, l'economia i el benestar social. Sense la conjugació dels 3 eixos amb una visió integral ens trobarem amb desequilibris que poden generar menys ocupació, menys benestar social i menys sostenibilitat a la ciutat. Per tant, hem d'aprofitar les noves oportunitats que la pandèmia ha obert per impulsar mesures a curt i mig termini que afavoreixin el desenvolupament dels 3 eixos. Noves oportunitats sorgides de la crisi com el teletreball, la flexibilitat horària o la conscienciació de l'impacte de la mobilitat per generar un nou model més eficient i sostenible per Barcelona i la seva àrea metropolitana, reduint tant les externalitats negatives tant per a la ciutadania com per l'economia. Optant per una distribució multimodal que fomenti els models més sostenibles: caminar, transport públic i bicicleta. I que també faci més eficient la mobilitat obligada i la distribució de mercaderies.

- Promoció del transport públic, prestigiant-lo i cercant l'excel·lència i bona experiència de viatge. Aplicar mesures relacionades amb un millor i més estable finançament, major seguretat i connectivitat, tot incrementant la freqüència i la velocitat comercial de l'autobús. Han de ser actuacions prioritàries en la desescalada Covid:

- Continuar amb la política de segregació de carrils bus, també de connexió interurbana.
- Endreçar les parades i els aparcaments de busos interurbans i discrecionals per evitar aglomeracions.
- Accelerar les inversions en les infraestructures de metro pendents per dotar la xarxa de més accessibilitat, seguretat i amplitud.
- Accelerar la unió dels tramvies per l'Avinguda Diagonal.

- Promoure connexions de transport públic metropolitanes competitives, accelerar les obres previstes per prioritzar els intercanviadors pendents, reforçant el servei de rodalies i promovent inversions en aparcaments de dissuasió (park&ride). Adequar els trens per a transportar vehicles de mobilitat personal.

- - Recuperar espai per a modes saludables de mobilitat (caminar i bicicleta, a peu). Ampliació i millora de la infraestructura del vianant (mobilitat vertical, voreres d'ús exclusiu per a vianants) i ciclable (vies ciclables, carrils bici, aparcaments segurs) amb visió metropolitana. Millorar la seguretat dels nous corredors bici i ampliar la seva xarxa.

- Arribar a un pacte social per afavorir el teletreball, la flexibilitat horària i gestionar la mobilitat dels polígons de forma integrada. Escalonar l'horari d'entrada a les escoles per disminuir la mobilitat.

- Innovar en la distribució de mercaderies per reduir els efectes de la contaminació a la salut i millorar la qualitat de l'aire.

- Reordenar la distribució urbana de mercaderies amb un pla de distribució de mercaderia lleugera. Crear plataformes logístiques, potenciar el transport nocturn de mercaderies en l'entorn urbà amb descàrrega silenciosa i apostar pel model d'última milla.

- Potenciació del transport ferroviari de mercaderies.
 - Aplicar la innovació tecnològica per fer més eficient la distribució de mercaderies.
 - Reformulació del model actual de comerç electrònic.
 - Impulsar l'electrificació de la flota de vehicles i les infraestructures de recàrrega.
- Desplegar un pla d'aparcament integral, reduint places de vehicles privats de motor en superfície, ordenant els vehicles compartits i promovent l'aparcament segur per a bicicletes.